

شناسایی مولفه‌ها و شاخص‌های کلانتری تراز انقلاب اسلامی در فرماندهی انتظامی استان کردستان (با نگاهی به بیانیه گام دوم انقلاب)^۱

شریف سلطانیان^۲؛ جمیل مفاخری‌باشماق^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۱۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۳۰

چکیده

رفتار و منش کارکنان شاغل در نیروهای مسلح می‌تواند مبین رأفت اسلامی و نشان‌دهنده اقتدار لازم در مسیر رسیدگی به موضوعات و مسایل مرتبط با حوزه‌های مختلف امنیت عمومی و اجتماعی باشد. هدف مقاله حاضر، شناسایی مولفه‌ها و شاخص‌های کلانتری تراز انقلاب اسلامی در فرماندهی انتظامی استان کردستان (با نگاهی به بیانیه گام دوم انقلاب) می‌باشد. در این پژوهش ضمن اتخاذ رویکرد کیفی، روش تحقیق تحلیل تماتیک مورد استفاده قرار گرفته است و جامعه آماری شامل تعدادی از فرماندهان و مدیران انتظامی در فرماندهی انتظامی استان کردستان است. برای نمونه‌گیری از روش نمونه‌گیری نظری استفاده شده است. عمده‌ترین شاخص‌های استخراج شده عبارتند از: امنیت مردم‌پایه؛ علم‌باوری عمل‌گرایانه؛ مأموریت برنامه‌دار؛ اخلاق آیینی - خودپیرو؛ تحول فضای انگیزشی. بنابراین، راهکار ساختن پلیس و کلانتری انقلابی و اخلاق‌مدار که همزمان نماد انقلاب و امنیت باشد در چند ویژگی مهم خلاصه می‌شود. دینداری و تعهد به اصول اسلام و انقلاب؛ تخصص و علاقه‌مندی به شغل؛ تامین بودن از لحاظ معیشتی و خلوص نیت در ارائه خدمات اجتماعی به شهروندان.

واژگان کلیدی: کلانتری، امنیت، بیانیه گام دوم انقلاب

۱. مقاله حاضر از طرح پژوهشی مصوبه شورای پژوهشی دفتر تحقیقات کاربردی ناجا در استان کردستان، با همین عنوان استخراج

گردیده است.

۲. کارشناس ارشد پژوهش علوم اجتماعی و مدرس دانشگاه. نویسنده مسئول soltanyan@gmail.com

۳. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه دانشگاه تهران.

طرح مسئله

رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله العالی)، از سال ۱۳۷۹ که نقشه راه انقلاب اسلامی را در ۵ مرحله و گام (ایجاد انقلاب اسلامی؛ نظام اسلامی؛ دولت اسلامی؛ جامعه اسلامی؛ تمدن جهانی اسلامی) تعریف و تشریح کردند. برای تحقق هر یک از مراحل و گام‌های پنجگانه نقشه راه انقلاب اسلامی، الزاماتی وجود دارد که خاص آن مرحله است. به طور طبیعی، مرحله سوم از نقشه راه انقلاب اسلامی، یعنی ایجاد دولت اسلامی نیز شاخص‌ها و ویژگی‌هایی دارد که تحقق دولت اسلامی منوط به ایجاد آن شاخص‌ها و ویژگی‌ها در کارگزاران حکومتی، از جمله در فرماندهان و احاد کارکنان نیروهای مسلح، بخصوص نیروی انتظامی است. این کار به تحقق دولت اسلامی کمک می‌کند (رحمانی، ۱۳۹۶: ۱۴).

نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، یک مجموعه بزرگ از نهادها و دستگاه‌های نظارتی، انتظامی و امنیتی جمهوری اسلامی ایران هستند که جایگاه مهمی در نظام و دولت اسلامی داشته و به دلیل ارتباط نزدیک با مردم و کارویژه‌های مهمی که در رابطه با نیازهای حیاتی مردم، یعنی برقراری امنیت و استقرار نظم و قانون، دارند، نقش مهمی در ایجاد و ساختن دولت اسلامی مد نظر مقام معظم رهبری دارند. رفتار و منش نیروهای مسلح، مبین چهره و تصویر دولت اسلامی خواهد بود و می‌تواند نظرها را به سوی این دولت جلب کند یا از آن دور سازد؛ چرا که نیروهای مسلح هر کشور نماد حاکمیت آن کشور هستند و هر رفتاری از آنها جاری و ساری شود، به حساب نظام و حاکمیت گذاشته می‌شود. بیانیه گام دوم انقلاب در واقع تسهیل‌گر دستیابی به مراحل سوم تا پنجم نقش راه رهبری می‌باشد که اکنون در مرحله سوم این نقشه راه هستیم. ایجاد دولت اسلامی، مرحله سوم از نقشه راه انقلاب اسلامی است که توسط رهبری ترسیم شده است. براین اساس دولت اسلامی، به مفهوم ایجاد ساختارهای دولتی و تشکیلات سازمانی نیست، بلکه به معنای تغییر در رفتار و مشی و روش‌های فردی، اجتماعی و مدیریتی مسئولان و کارگزاران حکومتی و جهت‌گیری‌ها و کارکردهای اسلامی نهادها و دستگاه‌های حکومتی است (همان: ۲۴).

بنابراین، دستیابی به اهداف بیانیه گام دوم انقلاب، نیازمند بسترسازی، شناسایی الزامات و روش‌ها می‌باشد. در این پژوهش به دنبال این هستیم تا شاخص‌های کلانتری تراز انقلاب براساس بیانیه گام دوم انقلاب، شناسایی گردد. بلکه بتوان پلی برای دستیابی به اهداف بیانیه مذکور در حوزه کلانتری ایجاد نمود (بحرینی‌زاده، ۱۳۹۱: ۴۱).

ماموریت و ارزش‌های هر سازمان پلیسی تنها در صورتی به تمام معنی قابل دسترسی است که بیان روشنی از قواعد نیل به این اهداف، وجود داشته باشد. این بیان به شکل آیین‌نامه‌های اخلاق و انضباطی حاکم بر روابط بین پلیس و جامعه و همچنین قواعد داخلی رفتار نیروهای پلیسی، نمود پیدا می‌کند. در

جمهوری اسلامی ایران، یکی از این قواعد نیل به هدف، بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی است که در بهمن ۹۷ توسط مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، خطاب به ملت ایران، منتشر نمودند. رئیس پلیس پیشگیری ناجا در مصاحبه با ایرانا، عنوان کرده‌اند که ۵۰ درصد رضایت‌مندی مردم از پلیس منوط به رفتار شایسته کارکنان با اربا رجوع است. وی عنوان کرده که براساس بررسی‌های صورت گرفته بین رفتار، منابع، تجهیزات، خروجی کار و تاثیر دیگران در مأموریت پلیس، بیش از ۵۰ درصد رضایت‌مندی مردم و نارضایتی مردم در گرو رفتار پلیس است. همچنین، در دنیا به ازای هر ۱۰ هزار نفر، ۷ پلیس وجود دارد که در ایران این میزان ۱/۸ نفر است که نسبت به میانگین جهانی در وضعیت مناسبی قرار نداریم (ایرانا، ۹۹/۰۶/۰۳). بنابراین، مسئله پژوهش این است با توجه به وضعیت کنونی کلاتری‌ها، رصد ویژگی‌های کلاتری تراز انقلاب، به عنوان یک مسئله مطرح است. بنابراین، مسئله این است که توسعه نفوذ و اثرگذاری عینی کلاتری‌ها در سطوح گسترده، همچنین عمق‌بخشی معرفتی و افزایش بصیرت کارکنان کلاتری‌ها با کدام شاخص‌ها میسر می‌شود تا مسئله نظارت و صیانت از اهداف و ارزش‌های مکتبی در کلاتری‌ها تحقق یابد. با توجه به مطالب پیش گفته، در این مقاله به دنبال پاسخگویی به این سؤال هستیم که در تراز انقلاب اسلامی، مولفه‌ها و شاخص‌های کلاتری‌ها، کدامند؟

ادبیات تحقیق

فرازهای از بیانیه گام دوم انقلاب

نیروی انسانی مستعد و کارآمد با زیربنای عمیق و اصیل ایمانی و دینی؛ مهم‌ترین ظرفیت

امیدبخش کشور

مهم‌ترین ظرفیت امیدبخش کشور، نیروی انسانی مستعد و کارآمد با زیربنای عمیق و اصیل ایمانی و دینی است. جمعیت جوان زیر ۴۰ سال که بخش مهمی از آن نتیجه‌ی موج جمعیتی ایجادشده در دهه‌ی ۶۰ است، فرصت ارزشمندی برای کشور است. ۳۶ میلیون نفر در سنین میانه‌ی ۱۵ و ۴۰ سالگی، نزدیک به ۱۴ میلیون نفر دارای تحصیلات عالی، رتبه‌ی دوم جهان در دانش‌آموختگان علوم و مهندسی، انبوه جوانانی که با روحیه‌ی انقلابی رشد کرده و آماده‌ی تلاش جهادی برای کشورند، و جمع چشمگیر جوانان محقق و اندیشمندی که به آفرینش‌های علمی و فرهنگی و صنعتی و غیره اشتغال دارند؛ اینها ثروت عظیمی برای کشور است که هیچ اندوخته‌ی مادی با آن مقایسه نمی‌تواند شد (پایگاه اطلاع-رسانی دفتر مقام معظم رهبری، ۱۳۹۴/۲/۱۶).

معنویت و اخلاق

معنویت و اخلاق: معنویت به معنی برجسته کردن ارزش‌های معنوی از قبیل: اخلاص، ایثار، توکل، ایمان در خود و در جامعه است و اخلاق به معنی رعایت فضیلت‌هایی چون خیرخواهی، گذشت، کمک به نیازمند، راستگویی، شجاعت، تواضع، اعتماد به نفس و دیگر خلقیات نیکو است. معنویت و اخلاق، جهت‌دهنده‌ی همه‌ی حرکت‌ها و فعالیت‌های فردی و اجتماعی و نیاز اصلی جامعه است؛ بودن آنها، محیط زندگی را حتی با کمبودهای مادی، بهشت می‌سازد و نبودن آن حتی با برخورداری مادی، جهنم می‌آفریند. شعور معنوی و وجدان اخلاقی در جامعه هرچه بیشتر رشد کند برکات بیشتری به بار می‌آورد؛ این، بی‌گمان محتاج جهاد و تلاش است و این تلاش و جهاد، بدون همراهی حکومت‌ها توفیق چندانی نخواهد یافت. اخلاق و معنویت، البته با دستور و فرمان به دست نمی‌آید، پس حکومت‌ها نمی‌توانند آن را با قدرت قاهره ایجاد کنند، اما اولاً خود باید منش و رفتار اخلاقی و معنوی داشته باشند، و ثانیاً زمینه را برای رواج آن در جامعه فراهم کنند و به نهادهای اجتماعی در این باره میدان دهند و کمک برسانند؛ با کانون‌های ضد معنویت و اخلاق، به شیوه‌ی معقول بستیزند و خلاصه اجازه ندهند که جهنمی‌ها مردم را با زور و فریب، جهنمی کنند.

عدالت و مبارزه با فساد

عدالت و مبارزه با فساد: این دو لازم و ملزوم یکدیگرند. فساد اقتصادی و اخلاقی و سیاسی، توده‌ی چرکین کشورها و نظام‌ها و اگر در بدنه‌ی حکومت‌ها عارض شود، زلزله‌ی ویرانگر و ضربه‌زننده به مشروعیت آنها است؛ و این برای نظامی چون جمهوری اسلامی که نیازمند مشروعیتی فراتر از مشروعیت‌های مرسوم و مبنائی‌تر از مقبولیت اجتماعی است، بسیار جدی‌تر و بنیانی‌تر از دیگر نظام‌ها است. وسوسه‌ی مال و مقام و ریاست، حتی در علوی‌ترین حکومت تاریخ یعنی حکومت خود حضرت امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) کسانی را لغزاند، پس خطر بروز این تهدید در جمهوری اسلامی هم که روزی مدیران و مسئولانش مسابقه‌ی زهد انقلابی و ساده‌زیستی می‌دادند، هرگز بعید نبوده و نیست؛ و این ایجاب می‌کند که دستگاهی کارآمد با نگاهی تیزبین و رفتاری قاطع در قوای سه‌گانه حضور دائم داشته باشد و به معنای واقعی با فساد مبارزه کند، بویژه در درون دستگاه‌های حکومتی.

جوانان: محور تحقق نظام پیشرفته‌ی اسلامی

اما راه طی شده فقط قطعه‌ای از مسیر افتخارآمیز به سوی آرمانهای بلند نظام جمهوری اسلامی است. دنباله‌ی این مسیر که به گمان زیاد، به دشواری گذشته‌ها نیست، باید با همت و هشیاری و سرعت عمل

و ابتکار شما جوانان طی شود. مدیران جوان، کارگزاران جوان، اندیشمندان جوان، فعالان جوان، در همه‌ی میدان‌های سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و بین‌المللی و نیز در عرصه‌های دین و اخلاق و معنویت و عدالت، باید شانه‌های خود را به زیر بار مسئولیت دهند، از تجربه‌ها و عبرت‌های گذشته بهره‌گیرند، نگاه انقلابی و روحیه‌ی انقلابی و عمل جهادی را به کار بندند و ایران عزیز را الگوی کامل نظام پیشرفته‌ی اسلامی بسازند (همان، ۱۳۹۴/۲/۱۶).

علم و پژوهش

علم و پژوهش: دانش، آشکارترین وسیله‌ی عزت و قدرت یک کشور است. روی دیگر دانایی، توانایی است.

خلاصه بیانات مقام معظم رهبری در خصوص نیروی انتظامی: ویژگی‌ها و باید‌ها (برگرفته از پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، ۱۳۹۹)

جمع‌بندی بیانات رهبری

استحکام و اقتدار نیروهای مسلح را مهم‌ترین عامل در راه حفظ امنیت خارجی ملت ایران و جمهوری اسلامی ایران می‌دانیم.

آنچه برای نظام جمهوری اسلامی حائز اهمیت است، استحکام ساخت درونی نظام جمهوری اسلامی است، اتحاد ملی، توجه به آرمان‌های والای نظام جمهوری اسلامی، توجه به عزت ملی.

سهم نیروهای مسلح در این میان عبارت است از اینکه خود را آماده نگه دارند، خود را با روحیه‌ی دفاع از آرمانها و از ملتی که به آنها اعتماد کرده است و تکیه کرده است، حفظ کنند.

نیروی انتظامی، را «مظهر حاکمیت و امنیت» جمهوری اسلامی خواندند و با تأکید بر اینکه ایجاد امنیت فردی، اجتماعی، اخلاقی، و روحی و روانی در جامعه از مهم‌ترین مسئولیت‌های نیروی انتظامی است، گفتند: لازمه برقراری امنیت، «اقتدار پلیس» است اما این اقتدار باید همراه با عدالت، مروت و ترحم باشد.

ایجاد امنیت مقوله‌ای تبلیغاتی و لسانی نیست بلکه وجود امنیت را باید مردم احساس کنند. رهبر انقلاب اسلامی جولان دادن برخی جوان‌های سرمست غرور ثروت با خودروهای گران قیمت در خیابان‌ها را یکی دیگر از مظاهر ایجاد ناامنی روانی در جامعه برشمردند و تأکید کردند: نیروی انتظامی باید برای ابعاد مختلف ناامنی برنامه داشته باشد و با آنها مقابله کند.

ایشان قانون‌گرایی در دو بُعد مواجهه با مردم و همچنین در درون سازمان نیروی انتظامی را ضروری

و با اهمیت برشمردند و گفتند: بدلیل سطح گستردگی ارتباط نیروی انتظامی با مردم، سلامت نیرو در این سازمان بسیار مهم است بگونه ای که یک نیروی درست کار و قاطع می‌تواند مایه آبروی نظام جمهوری اسلامی در مقابل دیدگان مردم شود.

تأکید بر لزوم ارتقای جهات اعتقادی و اخلاقی و همچنین اتکاء به علم و ابتکارات علمی در نیروی انتظامی، مسئولین بخش‌های مختلف را به همکاری با این نیرو توصیه کردند (بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) ۱۳۹۴/۰۲/۱۶).

امنیت را موضوعی «درجه یک» خواندند و با تأکید بر نظارت کامل و جدی مسئولان نیروی انتظامی بر «سلامت فکر و عمل و اخلاق کارکنان» و «تأمین امنیت اجتماعی و اخلاقی»، افزودند: برنامه‌ها را بر «عقل و منطق»، «عزم و اقتدار» و «قانونگرایی و عطف» استوار کنید تا تصویری کاملاً مطلوب از ناجا در ذهن مردم قدرشناس ترسیم شود.

حضرت آیت الله خامنه‌ای بررسی ریشه‌های ناامنی را توسط نیروی انتظامی و دستگاه‌های مسئول حائز اهمیت دانستند و با تأکید بر لزوم کمک همه دستگاه‌ها به نیروی انتظامی، خاطر نشان کردند: سلامت، دقت و احساس انگیزه بالا در فرماندهان رده بالای نیروی انتظامی، فرصت‌های مغتنمی است که باید بیش از پیش از آنها برای رسیدن به اهداف مورد نظر استفاده کرد (همان: ۱۳۹۴/۲/۱۶). ایشان با تأکید بر لزوم کمک دولت برای ارتقای کمی و کیفی نیروی انتظامی، لزوم توجه جدی به موضوع کمک‌های مردمی را مورد اشاره قرار دادند.

رهبر انقلاب با اشاره به گستردگی ارتباط نیروی انتظامی با آحاد مردم، سلامت این نیرو را بسیار مهم برشمردند و گفتند: «سلامت فکر، عمل و اخلاق در نیروی انتظامی ضمن جلب پشتیبانی مردم، ارتباط نیرو با قشرهای مختلف مردم را صمیمانه خواهد کرد».

حضرت آیت الله خامنه‌ای لازمه سلامت نیروی انتظامی را، «وجود نظارت دقیق، همه‌جانبه و دائمی» دانستند

رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر اینکه موضوع «امنیت اخلاقی» و دغدغه‌های مردم در این زمینه، از موضوعات مهمی است که باید مورد توجه نیروی انتظامی قرار گیرد، گفتند: اعتیاد، شرارت‌ها، و هنجارشکنی‌ها، موجب تهدید امنیت جسمی، جانی و اخلاقی جامعه می‌شوند، بنابراین باید با استفاده از دیدگاه‌های کارشناسانه انسان‌های متفکر و صاحب نظر به‌خصوص در درون نیروی انتظامی، برای مقابله با این مسائل، برنامه‌ریزی دقیق کرد.

ایشان شکل‌گیری یک تصویر کاملاً مطلوب از نیروی انتظامی را در ذهن مردم ضروری دانستند و تأکید کردند: باید تصویر یک «یار مهربان و مقتدر» از نیروی انتظامی، در ذهن مردم ترسیم شود.

رهبر انقلاب اسلامی افزودند: «اقتدار و قاطعیت بدون بی‌رحمی»، «سلامت درونی»، «حضور بهنگام و

سریع»، «عطوفت و کمک به مردم»، و «قانون‌گرایی» عواملی هستند که موجب ارائه تصویری مثبت از نیروی انتظامی خواهد شد.

رهبر انقلاب همچنین فعالیت‌های بخش عقیدتی-سیاسی نیروی انتظامی را در تقویت ظرافت‌مندانه انگیزه‌های دینی در ناجا، با ارزش و قابل تقدیر خواندند.

حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی)، همه مسئولان و مردم را به مراقبت از وحدت موجود در کشور فراخواندند و افزودند: ایجاد دو جریانی، دو فرقه ای و دو قطبی از ضربه‌های مهلکی است که دشمن به دنبال آن است. فرمانده کل قوا همچنین با اشاره به تغییرات سریع در بخش‌های مختلف از جمله پیشرفت‌های علم و فناوری، لزوم «افزایش آمادگی‌ها و به‌روز رسانی توانایی‌ها»، «شناخت و انجام کامل وظایف» و «تبیین دقیق فعالیت‌ها و خدمات برای مردم در رسانه‌ها» را در جهت تأمین و ارتقای امنیت کشور یادآور شدند.

فرمانده معظم کل قوا این نیرو را در معرض نگاه و قضاوت عمومی دانستند و تأکید کردند: باید به نحوی عمل کنید که برداشت مردم از نیروی انتظامی یک نیروی مقتدر، عادل و هوشیار باشد. فرمانده کل قوا، لازمه رسیدن نیروی انتظامی به جایگاهی در تراز انقلاب و نظام اسلامی را پیشرفت بدون توقف خواندند و افزودند: بخش‌های مختلف نیروی انتظامی از جمله کلاتری‌ها، پاسگاه‌ها و گشت‌های انتظامی در پیش چشم مردم قرار دارد، و قضاوت درباره عملکرد نیروی انتظامی به مجموعه نیروهای مسلح و نظام اسلامی تعمیم پیدا می‌کند.

ایشان با اشاره به پیشرفت‌های خوب نیروی انتظامی از جمله بهبود رفتار با مردم و مراجعان در مراکز انتظامی نسبت به گذشته، بر لزوم استمرار پیشرفت‌ها تأکید کردند و افزودند: عملکرد نیروی انتظامی باید عاقلانه، مدبرانه و برای مردم کاملاً اطمینان‌بخش و اعتمادآفرین باشد.

حضرت آیت الله خامنه‌ای در این دیدار، «اقتدار» و «مهربانی» نیروی انتظامی را دو عنصر مکمل یکدیگر خواندند. یکی از موانع تحقق رونق تولید، «قاچاق» است که امروز به صورت دوطرفه درآمده است و علاوه بر واردات قاچاق، برخی اجناس مورد نیاز مردم و بخش کشاورزی نیز از کشور خارج می‌شود.

تأمین امنیت فضای مجازی، نکته دیگری بود که رهبر انقلاب اسلامی به آن اشاره کردند و گفتند: فضای مجازی امروز در زندگی مردم گسترش زیادی پیدا کرده است و در عین منافع و امکانات، خطرات بزرگی نیز دارد. ایشان ناامن شدن فضای مجازی را موجب ضرر و زیان به مردم دانستند و بر وظیفه نیروی انتظامی در تأمین امنیت فضای مجازی تأکید کردند (پایگاه اطلاع‌رسانی رهبری: ۱۳/۰۷/۱۳۹۲).

شاخص بیانات در سخنرانی مقاطع مختلف متناسب با ماموریت‌های نیروی انتظامی

الف) نیروی انتظامی و نقش موثر در تحقق شعار رونق تولید:

- ۱ - تأمین امنیت لازمه تحرک و رونق اقتصادی؛
- ۲ - مبارزه جدی با قاچاق:
- ۲ - ۱ - قاچاق، از موانع تحقق رونق تولید
- ۲ - ۲ - به صورت دوطرفه درآمدن قاچاق در این روزها
- ۲ - ۲ - ۱ - واردات قاچاق
- ۲ - ۲ - ۲ - خارج کردن برخی اجناس مورد نیاز مردم و بخش کشاورزی

ب) نیروی انتظامی و نقش موثر در تأمین امنیت فضای مجازی:

- ۱ - لزوم تأمین امنیت فضای مجازی:
- ۱ - ۱ - گسترش فضای مجازی در زندگی مردم
- ۱ - ۲ - خطرهای بزرگ فضای مجازی در کنار منافع و امکانات آن
- ۲ - لزوم مقابله با عوامل ناامن‌کننده فضای مجازی:
- ۲ - ۱ - ناامن شدن فضای مجازی، موجب ضرر و زیان به مردم
- ۳ - اقتدار، کارایی و پیشرفت؛
- ۴ - اقتدار» و «مهربانی» نیروی انتظامی به عنوان دو عنصر مکمل یکدیگر؛
- ۵ - پیشرفت‌های نیروی انتظامی در سال‌های اخیر، به عنوان حقیقتی باارزش:
- ۵ - ۱ - لزوم رسیدن به سطح مطلوب با تلاش و کار مداوم؛
- ۵ - ۲ - لزوم اصلاح عوامل زایل‌کننده فضیلت‌ها و افتخارهای نیروی انتظامی؛
- ۶ - لزوم جلوگیری از خرید و فروش سلاح در کشور:
- ۶ - ۱ - مقابله با مواردی نظیر قاتل روحانی همدانی که با چهار نوع اسلحه از خود در صفحه اینستاگرام تصاویری منتشر کرده بود.

پیشینه تجربی

رحمانی، محمد علی (۱۳۹۶) در مقاله‌ای با عنوان: نقش و جایگاه نیروهای مسلح در تحقق دولت اسلام مبتنی بر منظومه فکری امام خامنه‌ای «مدظله العالی»؛ عنوان کرده، هر حکومت و دولتی برای تأمین امنیت، حفظ استقلال و تمامیت ارضی و تأمین اهداف و آرمان‌های خود نیاز به نیروهای مسلح قوی،

مقتدر و سازمان یافته دارد. جمهوری اسلامی ایران نیز پس از استقرار، برای برقراری نظم، حفظ امنیت و دفع تهدیدات داخلی و خارجی و دستیابی به اهداف و آرمان‌های خود نیروهای مسلحی را فراهم نموده است که از جمله آنها می‌توان به ارتش، سپاه، بسیج و نیروی انتظامی اشاره کرد که هر یک وظایف و مأموریت‌های مشخصی را در نظام اسلامی به عهده دارند. هدف این پژوهش، تبیین نقش و جایگاه نیروهای مسلح در تحقق دولت اسلامی است.

در این تحقیق، نویسنده سعی نموده است با مراجعه به افکار و اندیشه‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) جایگاه و نقش هر یک از نیروهای مسلح را در تحقق دولت اسلامی و رسیدن به آرمان‌های آن به بحث بگذارد و این تحقیق به روش تبیینی-تحلیلی و با بهره‌گیری از منابع کتابخانه‌ای و فضای مجازی انجام شده است. در اندیشه رهبری امنیت مهمترین نیاز کشور و همه جوامع بشری بوده و نیروهای مسلح مهم‌ترین تولیدکنندگان اقتدار و امنیت ملی هستند. از سوی دیگر هر یک از نیروهای مسلح، وظایف جداگانه‌ای در نظام اسلامی دارند که به قوام و دوام دولت اسلامی و تحقق آرمان‌های آن کمک می‌کند که از جمله آنها می‌توان به دفاع از مرزها و کیان نظام اسلامی، مقابله با تهدیدات داخلی و خارجی، استقرار نظم و قانون، امر به معروف و نهی از منکر، تحقق جامعه اسلامی الگو، کشور الگو و نیروهای مسلح الگو اشاره کرد.

بحرینی‌زاده و موسوی (۱۳۹۱) در مقاله‌ای با عنوان «تبیین ابعاد و شاخص‌های کیفیت خدمات انتظامی کلانتری‌های استان بوشهر از دیدگاه مردم و تعیین اولویت‌ها و ارائه راهکارهای ارتقای آن با استفاده از مدل تحلیل شکاف سروکوال» عنوان کرده‌اند، ارزیابی کیفیت خدمات پلیس و نیروهای انتظامی به دلیل ماهیت مشتریان، تصمیم‌گیرندگان و پیچیدگی محیطی که نیروهای پلیس تجربه می‌کنند، مشکل است. در این پژوهش سطح کیفیت خدمات انتظامی کلانتری‌ها استان بوشهر از دیدگاه استفاده‌کنندگان از این خدمات (مردم) با استفاده از مدل سروکوال، مورد بررسی قرار گرفته و با شناسایی شکاف‌های موجود در ارائه خدمات مطلوب، پیشنهادهایی برای رفع این شکاف‌ها ارائه گردیده است. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی، از نظر میزان واپایش متغیرها، توصیفی و از بعد روش اجرا، پیمایشی است. به منظور جمع‌آوری اطلاعات، از پرسش‌نامه سنجش کیفیت خدمات براساس مؤلفه‌های استاندارد مدل سروکوال و دو بعد اضافه شده چو (۲۰۱۰) برای کاربردی کردن این مقیاس در خدمات پلیس استفاده شده است. تعداد نمونه ۱۰۰۰ نفر و برای آزمون پایایی مقیاس و سازه‌های مورد مطالعه از روش سازگاری داخلی و شاخص الفای کرونباخ، جهت آزمون اعتبار سازه‌های مورد مطالعه، علاوه بر استفاده از نظر متخصص آن و صاحب‌نظران از روش‌های آماری تحلیل عاملی و برای آزمون فرضیه‌ها و سؤالات اساسی از آماره آزمون تفاوت میان میانگین‌ها در نمونه‌های

زوجی استفاده شده است. نتایج تجزیه و تحلیل آماری برای بررسی معنی‌داری بین میانگین ادراکات و انتظارات افراد در ابعاد هفت‌گانه نمونه‌های زوجی روشن نمود که بین ادراکات و انتظارات مردم از ویژگی‌های کیفیت خدمات با استفاده از آزمون ملموس کیفیت خدمات، قابلیت اطمینان کیفیت خدمات، رغبت و اشتیاق به پاسخگویی، تضمین و اعتبار کیفیت خدمات، هم‌دلی کیفیت خدمات، به موقع عمل نمودن زمانی و مکانی و مشروعیت کیفیت خدمات، تفاوت معنی‌دار وجود دارد. با توجه به اینکه ارزیابی کیفیت خدمات در بخش خدمات عمومی به طور کلی و در کلانتری‌ها به صورت خاص و با استفاده از شاخص تعدیل شده سروکوال بر مبنای دو بعد مشروعیت و اقدامات فوری زمانی و مکانی برای بومی سازی و کاربردی کردن آن در ایران برای اولین بار انجام می‌شود، این تحقیق می‌تواند روزه‌های جدیدی را برای انجام تحقیقات بعدی باز نماید.

روش‌شناسی

در این تحقیق، با توجه به موضوع مورد مطالعه و خاص بودن میدان تحقیق، بررسی و گردآوری داده‌ها در سه سطح کلی صورت می‌گیرد. در سطح اول با مروری تاریخی و همچنین بررسی تئوریک در مورد شاخص‌های کلانتری تراز انقلاب بر اساس بیانات رهبر معظم انقلاب خواهیم داشت. در سطح دوم با روشی تجربی ابعاد و مولفه‌های شاخص‌های مد نظر رهبر انقلاب، از نظرگاه افراد نمونه مورد مطالعه، بررسی می‌شود. در این قسمت کار میدانی (مصاحبه‌ی نیمه‌ساختار یافته، همراه با مشاهده) انجام می‌شود. هدف، شناسایی مفاهیم، ابعاد و مولفه‌های، کلانتری تراز انقلاب است. در سطح سوم، تفسیر مشاهدات و مصاحبه‌ها البته باز انجام می‌شود. بدین معنا که محقق از میدان فاصله می‌گیرد تا فهم میدان، مانع از ارزیابی انتقادی آن نشود. اگر چه این سطوح مطالعه به این دقت قابل تفکیک از هم نیستند، اما تمایز مطرح شده تمایزی تحلیلی است تا وجوه مختلف روش کار مشخص شود. جامعه آماری شامل فرماندهان انتظامی استان و شهرستان سنندج و معاونین و صاحب‌نظران ناجا در استان در این حوزه، کلیه روسا و جانشینان کلانتری‌های سطح شهرستان سنندج می‌باشد. از روش نمونه‌گیری نظری استفاده و از ماتریس نمونه برحسب موردهای متفاوت استفاده شده تا زمانیکه به اشباع نظری رسیدیم. روش تحلیل، تحلیل تماتیک می‌باشد که روشی برای شناخت، تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داده‌های کیفی است. این روش، فرایندی برای تحلیل داده‌های متنی است و داده‌های پراکنده و تحلیل متنوع را به داده‌های غنی و تفصیلی تبدیل می‌کند (براون و کلارک، ۲۰۰۶: ۲).

یافته‌ها

شاخص‌های استخراج شده

۱ - دارای امنیت مردم‌پایه

نیروی انتظامی به عنوان جبهه مقدم نبرد با بی‌نظمی مسئولیت حفظ نظم را دارد. نیروی انتظامی مسئول برقراری امنیت در سطح جامعه می‌باشد و از این طریق در جبهه اول برخورد با بی‌نظمی و اختلال در نظم اجتماعی قرار دارد. بیشتر کارشناسان مورد مصاحبه، مشارکت و تعامل با مردم را مهم‌ترین عامل در تامین امنیت دانسته‌اند و بدون مشارکت و همراهی مردم ایجاد امنیت ممکن نیست.

از دید کارشناسان نیروی انتظامی در استان کردستان بیانیه گام دوم انقلاب بسیار مهم است و باید در تعامل با مردم آن را عملی نمود و بخش مهمی از خواسته رهبری نیز تامین خواست مردم و امنیت است دو اصل مهم که فقط از طریق تعامل درست با مردم امکان پذیر خواهد بود.

آموزش و به روز بودن پلیس یکی از مقولات مهم است که به دست آمده و نیروی انتظامی زمانی می‌تواند قدرتمند باشد اما به روز بودن و استفاده از اصول مشاوره و همزمان فعالیت در حوزه‌های مختلف باعث می‌شود کارایی این نیرو در حفظ امنیت بهتر شود و یکی از این حوزه‌ها حضور در فضای مجازی و برقراری امنیت در این فضای مدرن است.

یکی از مصاحبه‌شونده‌ها در این زمینه نظر زیر را داشتند: «پس نقش و کارکرد کلاتری، امنیت عمومی است اما خود مردم امنیت تولید می‌کنند و کلاتری فقط حافظ امنیت است. امتی پایدار است که مردم پایه آن و در آن مشارکت داشته باشند. انتظار این است که مردم در حوزه استحفاظی کلاتری، ارتباط نزدیک داشته باشند و خود را در تامین امنیت محله سهیم بدانند. نظم را باید مردم ایجاد کنند. پس مردم در ایجاد نظم و امنیت باید سهیم باشند. مردم باید اعتماد و حمایت کنند از کلاتری». در مورد امنیت، این مصاحبه‌شونده بر ضرورت شرکت مردم و فعال نمودن تعامل در سطح محله و به نوع پلیس محله مردمی تاکید دارند.

احدی دیگر از مصاحبه‌شونده‌ها نیز نظر زیر را داشته‌اند: «ابتدا مشارکت مردم در تولید امنیت مهم است همچنین با توجه به تجارب سایر کشورها به این موضوع پرداخته شد. نیروی انتظامی به تنهایی نمی‌تواند امنیت ایجاد کند پس مشارکت مردم و دیگر دستگاه‌ها حائز اهمیت است. پس به تنهایی باید کلیه امکانات و تجهیزات را اضافه می‌کرد اما پلیس به دنبال جلب مشارکت مردم است».

۲ - علم‌باوری عمل‌گرایانه

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های رهبر انقلاب اهمیت دادن به دانش، تخصص و علم است و این مهم در

بیانات ایشان همیشه هویداست و می‌توان اشارات مستقیم و غیرمستقیم ایشان به دانش و علم را همیشه مشاهده نمود. از این رو در بیانیه گام دوم انقلاب می‌توان این اهمیت علم را دید و به اهمیت آن پی‌برد. مصاحبه‌شوندگان فرماندهی انتظامی استان نیز به این مهم واقف بوده‌اند و به روز بودن، اهمیت تخصص و دانش، به روز بودن و کارآمد نمودن تجهیزات، تخصص و تحصیل، استفاده از تحقیقات و تجربیات موفق و ... را بسیار مهم دانسته‌اند و از مجموع ۱۶ مفهوم در مورد دانایی محوری، نیروی متخصص و تحصیل کرده، هوشمندسازی نیروی انسانی و تجهیزات، اهمیت دادن به تجربیات سایر کشورها، اهمیت فضای مجازی، اهمیت دانش و تجربه، به‌روز شدن ابزار و وسایل، اهمیت تحقیق و ... سه مقوله محوری به دست آمده‌اند و همگی نشان دهنده اهمیت دانش، هوشمندسازی و به روز بودن است. از دید کارکنان نیروی انتظامی استان کردستان دانش، تخصص و پژوهش در کنار هوشمندسازی امور مهمی هستند که باید اجرا شوند. و به صورت کاربردی در فضای نیروی انتظامی مورد استفاده قرار بگیرند.

یکی از مصاحبه‌شونده‌ها نظر زیر را در این زمینه داشتند: «کارکنان کلانتری‌ها باید تخصص بالایی داشته باشند، نیروهای آموزش دیده و توانمند و در راستای قانون و اهداف سازمان که منشاء آن بیانات رهبری و تدابیر فرماندهی است و همان خواسته مردم است».

مصاحبه‌شونده‌ای دیگر نیز اهمیت دانش و تخصص را در استخدام نیروها مهم دانسته‌اند: «نیروها باید براساس دانش و تخصص استخدام شوند و بعد آموزش تخصصی ارائه شود و سوم در تخصص خود بکار گرفته شوند».

اما مجهز شدن به ابزار روز و تحقیقات بخشی از تقاضا و خواست مشارکت کنندگان در تحقیق و در راستای بیانات رهبری می‌باشد. دانش و مجهز بودن به ابزار روز باعث می‌شود پیشرفت و کارآمدی بیشتر نیروی انتظامی می‌شود. مصاحبه‌شونده‌ای دیگر در این زمینه نظر زیر را داشتند: «علم و پژوهش: باید مجهز به علم و ادنش روز و مدرن باشند».

پس ساختار کلانتری به سمت تحول می‌رود پس با کاهش نیروی وظیفه ما دنبال استفاده از فناوری‌های روز هستیم. سامانه‌های حفاظتی، هوشمند، الکترونیکی، مدیریت جمعیت، شناسایی جرم و ... و این محور فناوری خواهد بود که از فناوری بیشتر استفاده شود و این اصطکاک بین کارکنان کلانتری و مردم را کاهش می‌دهد. پس با اعمال فناوری، مردم تخلف را راحت نمی‌بینند». هوشمندسازی بخشی از خواست پاسخگویان بوده است و فضای مجازی و رشد انواع جرم‌ها در فضاها و با ابزار مدرن باعث شده است که مجهز شدن به ابزار روز به بخشی از خواست این کادرها تبدیل شود.

۳- دارای ماموریت برنامه‌دار

یکی از مهم‌ترین وظایف پلیس حضور در جامعه و کنترل ناهنجاری‌های اجتماعی می‌باشد. یکی از مهم‌ترین خواست‌های پلیس لزوم پیشگیری از جرم و آموزش همگانی در زمینه جرم می‌باشد. در واقع زمانی که شکافی بین مردم و ساختار دولت و حاکمیت در زمینه ناهنجاری‌ها شکل می‌گیرد آموزش همگانی می‌تواند یکی از مهم‌ترین وظایف و دغدغه‌های پلیس باشد. با از بین رفتن داغ ننگ و تبدیل شدن یک رفتار در میان مردم به هنجار پلیس توان تعامل مقتدرانه و مهربانانه با آن را ندارد و تعامل بین پلیس و مردم به سمت قدرت و قوه قهریه می‌رود از این رو لزوم آموزش مردم از دید کارشناسان انتظامی شهرستان سنج بسیار مهم است. از دید این نیرو آموزش می‌تواند شامل نیروها و مردم شود و لازم است نوعی از آموزش همگانی شکل بگیرد.

آموزش همگانی می‌تواند عامل مهمی در پیشگیری از جرایم باشد. فهم جرم، انواع آن و نوع تعامل قانون با هر نوع از جرم باعث آگاهی بیشتر در زمینه رفتارهای هنجارشکنانه می‌شود. از این رو یکی از مقولات به دست آمده اولویت اقدامات پیشگیرانه است.

علاوه بر دو مقوله اولویت اقدامات پیشگیرانه و آموزش همگانی مقوله تعامل مقتدرانه همراه با جلب اعتماد راهکار این پاسخگویان در تعامل با مجرمان هنجارشکن است. اقتدار در معنا نه زور و ابزار خشن به معنای تام است و نه مهربانی و نادیده گرفتن عمل بلکه رفتاری است که مردم بدان باور دارند و همزمان قدرت و پذیرش این قدرت از سوی مردم را شامل می‌شود و از دید این کادرهای نیروی انتظامی تعامل مقتدرانه با متهمان و بزهکاران در کنار جلب اعتماد مردم می‌تواند راهکار مناسب برخورد با هنجارشکنان و قانون شکنان باشد که همزمان اقتدار پلیس و رابطه درست با شهروندان را نشان می‌دهد.

۴- دارای اخلاق آیینی - خودپیرو

اخلاق مداری و توجه به اخلاق یکی از مهم‌ترین بخشهای بیانات مقام معظم رهبری است و ایشان نیروی انتظامی را موظف به اخلاق و تعهدمداری نموده‌اند و اصول اصیل اخلاقی اسلامی و انقلابی را پایه رفتار این نیرو دانسته‌اند. بر همین اساس کادرهای بالای نیروی انتظامی حاضر در تحقیق نیز تعهد اخلاقی را یکی از مهم‌ترین وظایف نیروی انتظامی دانسته‌اند و بر همین اساس پایه این تعهد را در اصول دین و ارزش‌های انقلاب می‌جویند و بر این باورند که تعهد به ارزش‌های انقلاب و اصول دین می‌تواند یک مامور متدین و اخلاقمدار بسازد که همزمان بیانات مقام معظم رهبری را اجرایی نماید و در کنارش می‌تواند اعتماد مردم در جامعه اسلامی را جلب نماید.

از مفاهیم به دست آمده در تحقیق که نزدیک به اصول دین و تدین هستند سه مقوله به دست آمده است که هر سه به یکدیگر از لحاظ معنایی قرابت دارند. تقویت باورها و دینداری، پایبندی به امر به معروف و نهی از منکر و تعهد و پایبندی به ارزش‌های انقلاب از اصول اخلاقی مهمی هستند که باید این نیرو بدان پایبند باشند و هر سه مقوله استخراج شده منشا دینی دارند و پایه اصلی‌شان اصول اسلام ناب محمدی است. دینداری و تقویت باورهای دینی به صورت مستقیم به اخلاق اسلامی اشاره می‌کند و پایه اخلاق اسلامی امر به معروف و نهی از منکر می‌باشد که ارزش‌های انقلاب در همین راستا تدوین شده‌اند و انقلاب ایران انقلاب اسلامی است و اصول اسلام مهم‌ترین بخش قانون ایران و انقلاب می‌باشند. به همین دلیل می‌توان بر همین اساس تعامل درست، امر به معروف و نهی از منکر، راستگویی، امانت‌داری، اخلاق حسنه، صبر و حوصله، حفاظت از جان، مال و ناموس مردم و بسیاری دیگر از اصول اسلامی را وظیفه نیروی انتظامی دانست که این نیرو و کادرهای آن به آن باور دارند و آن را «عفت کلام، پاکی نگاه، معرفت در کلام، احساس مسئولیت، راست‌گویی، پیگیری خواسته ارباب رجوع - سلامت اداری - پاکدامنی - تقوا که مانع انگیزه مجرمانه است - کلاتری باید به حدی برسد که هر کس هر ساعت برایش مشکلی پیش آید، بتوانند به کلاتری مراجعه کنند». همانگونه که از گفته‌های سرهنگ قهرمانی مشخص است. پاکدامنی، تقوا، احساس مسئولیت و... از وظایف اخلاقی نیروی انتظامی است و این وظایف همان اصول اسلام راستین و پایه‌های انقلاب می‌باشند.

استفاده از اصول اسلام و پایبندی به آن در زمان برخورد با مردم می‌تواند باعث شکل‌گیری اعتماد عمومی نسبت به نیروی انتظامی شود. به دلیل مذهبی بودن و اسلامی بودن جامعه ایران و مردمان ایران همخوانی قوانین، هنجارها و رفتارها برای بسیاری از مردم از اهمیت خاصی برخوردار است و این اخلاقمنداری اسلامی اعتماد عمومی را ایجاد می‌نماید. در همین زمینه یکی از مصاحبه‌شونده‌ها نظر زیر را داشتند: «بهره‌گیری از آموزه‌های دینی، برای داشتن خوش اخلاقی و برخورد صمیمانه ضروری است. که این به معنی افزایش سطح اعتقادات معنوی است».

۵- تحول فضای انگیزشی

یکی از مباحث مهم در حوزه نیروی انتظامی و گام دوم انقلاب توجه به نیروها و تخصص، تعهد، معنویت و انگیزه آنان برای فعالیت در شغل خود می‌باشد. بر همین اساس این اصول و اهمیت آن از دید مصاحبه‌شونده‌های انتظامی شهر سنندج بررسی شده‌اند. همانگونه که در بخش قبل توضیح داده شد و مقولات و فاعیم آن را به ما نشان دادند. تعهد و باورمندی به اصول دین اسلام و ارزش‌های انقلاب باعث ساخت یک نیروی مؤمن کارآمد با اخلاق می‌شود که می‌تواند از لحاظ اخلاقی تعامل

درستی با مردم داشته باشد. در این بخش نیز تعهد و پایبندی به اسلام و ارزش‌های انقلاب در کنار ولایت مداری تکرار شده است و نشان دهنده تعهد به اخلاق اسلامی است اصلی که باید در نیروها تقویت شود و مقوله توجه به معنویت و دینداری و ارزش‌های انقلاب بیانگر اهمیت دین، اسلام و انقلاب در ساخت یک نیروی توانا در نیروی انتظامی بر اساس بیانیه گام دوم انقلاب و بیانات رهبری است.

یکی از مصاحبه شونده‌ها در این زمینه نظر زیر را داشتند: «کمالوندی، مردم‌داری، امر به معروف و نهی از منکر، مناعت طبع و بی‌نیازی، رحمت و مهربانی با مردم، صداقت، نجابت خانوادگی، سلامت سیاسی، فکری، خانوادگی و مذهبی باید در فرد مستخدم پلیس باشد».

نیروی متعهد انقلابی باید پایبند به اسلام و اصول انقلاب باشد اما در بیانیه گام دوم تنها تعهد بحث نشده است بلکه تخصص و دانش و جوانگرایی نیز آمده و یکی از دغدغه‌های اصلی رهبری تخصص، علم و جوانگرایی می‌باشد. در این بخش از دید کارشناسان انتظامی شهر سنج تخصص و جوانگرایی بخشی از اخلاق مداری و انگیزه است که باعث ارتقاء کیفیت نیروی انتظامی در زمینه انجام اهدافش میشود.

علاقه یکی دیگر از مقولات به دست آمده و این بیانگر اهمیت علاقه در توانایی و خلاقیت و انجام درست کارهاست از دید این مامورین نیروی انتظامی باید در زمان استخدام علاقه افراد و تمایل آنها در کنار تعهد و تخصص ملاک انتخاب و استخدام باشد. فردی که علاقه‌ای به یک شغل ندارد و از روی اجبار دست به انتخاب آن می‌زند در شغل مورد نظر نوآور و موفق نخواهد بود و با استرس‌ها و فشارهای روانی و مالی نمی‌تواند به راحتی کنار بیاید.

علاوه بر تعهد، تخصص و علاقه مهم‌ترین عامل در انگیزه‌دهی و افزایش کارای نیروها مسئله معیشت و درآمد و مزایای کارکنان می‌باشد. افزایش سطح معیشت و امنیت مالی و مسکن می‌تواند بسیاری از استرس‌ها، مشکلات و حتی احتمال فسادها را از بین ببرد. و مقوله اهمیت دادن به وضعیت معیشت و مزایای کارکنان مهمترین مقوله در این بخش است.

نتیجه‌گیری

اصول مطرح شده در بیانیه گام دوم انقلاب به یک سری از مبانی و اصول اشاره دارد که اهمیت برنامه انقلاب و تداوم آن است. پلیس در این بیانیه مظهر امنیت، اقتدار، تعامل با مردم، نماد به روز بودن و دانش و تخصص و قانون‌گرایی بوده است. این نیرو باید دارای سلامت فکر و اخلاق حسنه باشد. نماد این قانون‌گرایی عظوفت، عظم و اقتدار می‌باشد و از این طریق امنیت اخلاقی و مبارزه با هنجارشکنی

معنا می‌یابد. همزمان تصور یک یار مهربان یکی دیگر از ویژگی‌های مهم نیروی انتظامی است. اقتدار، اعتماد، تعهد، دینداری، پایبندی به آرمان‌های انقلاب، دانش، تخصص و امنیت مولفه‌های اصلی بیانیه گام دوم انقلاب بوده‌اند که در این تحقیق بررسی شده‌اند. بر اساس یافته‌های تحقیق، نیروی انتظامی به دنبال نوعی امنیت مردم‌مدار و مشارکتی است و بر اساس بیانیه دوم انقلاب حضور مردم در تامین امنیت را اساسی میدانند و راهکارش ارایه آموزش است اما مردم آموزش این نیرو در زمینه امنیت و اصولش را ناکافی میدانند و همزمان موافق اهمیت مشارکت مردم در ایجاد امنیت هستند اما از دید آنها تنها مشارکت و اعتماد مردم کافی نمی‌باشد بلکه ایجاد زمینه اقتصادی و اجتماعی مناسب می‌تواند تبدیل به دلیل ایجاد امنیت یا عدم امنیت گردد. زمینه اقتصادی و اجتماعی، مشارکت و جلب اعتماد مردم در کنار آموزش همگانی عناصر مهم ساخت امنیت از دید دو گروه می‌باشند. یکی از مهم‌ترین نکات اما اهمیت دانش و تخصص است. از دید نیروی انتظامی و کادرهای بالای آن هوشمندسازی، به روز نمودن تجهیزات، اهمیت دادن به تخصص و دانش و استفاده از تحقیقات کاربردی می‌تواند عامل ترقی و پیشرفت این نیرو باشد. مردم اما در این زمینه کمبودهای را شناسایی نموده‌اند. هرچند گفته کادرهای رده بالا بیانگر نوعی باید و خواست هوشمندسازی و تخصص‌گرایی است.

در زمینه انجام مأموریت و نحوه تعامل با مردم خصوصاً رفتار هنجارشکنانه اعضای نیروی انتظامی به اقدامات پیشگیرانه اولویت داده‌اند و آموزش و تعامل مقتدرانه همراه با اعتماد را مهم دانسته‌اند اما مردم بر این باورند حضور فیزیکی تأثیر زیادی بر ایجاد امنیت دارد و در زمان حضور این نیرو مردم احساس آرامش دارند. از دید مردم حضور فیزیکی عامل امنیت و آرامش در مکان‌های عمومی است اما حضور مداوم در زندگی مردم باعث آزار می‌شود. اما یکی دیگر از اهداف نیروی انتظامی در جنبه اخلاقی و اخلاق‌مداری می‌باشد و به باور کادرهای بالای نیروی انتظامی تقویت باورها و دینداری، پایبندی به امر به معروف و نهی از منکر و تعهد به ارزش‌های انقلاب را مهم‌ترین اصول اخلاقی و اخلاق‌مداری پلیس دانسته‌اند. مردم نیز بر این باور هستند که صداقت و راستگویی بیشتر نیروها، اکثریت مثبت و مسلمان و متعهد و صادق و تعهد به انجام وظیفه از ویژگی‌های نیروی انتظامی اخلاق‌مدار و پایبند به ارزش‌های دینی و انقلابی است. علاوه بر امنیت شغلی و معیشتی از دید مردم و کادرهای رده بالای نیروی انتظامی سنج تخصص و جوانگرایی تأثیر زیادی بر انگیزه و سلامت می‌گذارد و همزمان تعهد و دینداری نیز تقویت‌کننده این سلامت و کارایی اخلاقی است. بنابراین، می‌توان به این نتیجه رسید که تعهد و تخصص، اعتماد و همکاری با مردم، پایبندی به ارزش‌های انقلاب و به روز بودن وسایل و تجهیزات می‌تواند تأثیر زیادی بر اهداف بیانیه دوم انقلاب و عملی نمودن آن بگذارد. همچنین راهکار ساختن پلیس و کلانتری انقلابی و اخلاق‌مدار که همزمان نماد انقلاب و امنیت باشد در چند ویژگی مهم خلاصه می‌شود. ۱- دیندار و متعهد به اصول اسلام و انقلاب باشد، ۲- متخصص و دارای توانایی و

علاقه به شغل باشد، ۳- از لحاظ مادی و معیشتی تامین شود و انگیزه لازم برای فعالیت را پیدا نماید، ۴- سلامت روانی داشته باشد و شور جوانی در وی حس شود، ۵- به مردم احترام بگذارد و با آنها صادق، مهربان و دلسوزانه رفتار کند، ۶- آموزش کافی به مردم ارایه شود و پلیس حضوری فعال در اماکن عمومی داشته باشد، ۷- هوشمندسازی پلیس و توجه به فضای مجازی نیز بسیار مهم است.

پیشنهادات کاربردی

- فرماندهی انتظامی استان کردستان در راستای ایجاد انگیزه در کارکنان و نیروی شاغل در کلاتری‌ها، به پیاده‌سازی نظام آراستگی در کلاتری‌ها توجه نماید تا به تحول فضای کلاتری کمک شود.
- در هنگام استخدام علاوه بر ایمان و پایبندی به اصول اسلام و انقلاب به علاقه و تخصص فرد توجه شود و از نیروهای بومی هر منطقه استفاده شود.
- نوع تعامل با مردم دوستانه و مبتنی بر اصل صداقت باشد و سعی شود مشارکت مردم در کارها جلب شود و در مورد جرم‌ها یا ناهنجاری‌های که مردم نسبت به آن حساس هستند راهکار مهربانانه در پیش گرفته شود و به تذکر لسانی بسنده کنند. تا به این ترتیب بتوان به امنیت مردم پایه دست یافت.
- تعهد و تخصص‌گرایی در جذب نیروی انسانی در کنار هم مورد توجه قرار گرفته تا کارکنان آینده بتوانند در مسیر تحقق بیانیه گام دوم انقلاب گام‌های موثرتر و بهتری بردارند.

منابع

منابع فارسی

بحرینی زاده، منیجه؛ موسوی، سیداحمد (۱۳۹۱). تبیین ابعاد و شاخص‌های کیفیت خدمات انتظامی کلانتری‌های استان بوشهر از دیدگاه مردم و تعیین اولویت‌ها و ارائه راهکارهای ارتقای آن با استفاده از مدل تحلیل شکاف سروکوال. فصلنامه پژوهش‌های مدیریت انتظامی. شماره ۷. دوره ۴.

صص ۵۹۵ - ۵۶۹

رحمانی، محمدعلی (۱۳۹۶). نقش و جایگاه نیروهای مسلح در تحقق دولت اسلامی مبتنی بر منظومه فکری امام خامنه ای (مدظله العالی). نشریه بصیرت و تربیت اسلامی. دوره ۱۴. شماره ۴۰. صص

۶۴ - ۳۷.

سخنرانی رهبری در جمع کارکنان ناجا (۱۳/۰۷/۱۳۹۲). پایگاه اطلاع‌رسانی رهبری.

سخنرانی رهبری در جمع کارکنان ناجا (۱۶/۰۲/۱۳۹۴). پایگاه اطلاع‌رسانی رهبری.

منابع لاتین

<http://news.police.ir>

Braun, V. and Clarke, V. (2006) Using thematic analysis in psychology.

Qualitative Research in Psychology, 3 (2). pp. 77-101.

Cho, K.K, Chi- Hua Li, and Chiu, Po. (2010), "A study of the quality of police service in exercising public power in Taiwan", Total Quality Management, Vol. 21, No.5, pp. 537-551.